

Latinovits Zoltán emlékére – meg kellett halnia a Színészkirálynak?

2015. június 02. 12:31

Hunhír.info

Kevés színész életpályáját övezi akár négy évtizeddel később is akkora érdeklődés, mint a vonatszerencsétlenségben elhunyt Latinovitsét, aki nem csak versmondóként vagy Huszárik csodás képi világú filmjében Krúdy Szindbádjaként marad örökre emlékezetes. Miután őt sem volt képes megmenteni a működésképtelen

lélekgyógyászat, június 4-én, halálának évfordulóján emlékezünk a színész életútjának végére. De valóban így kellett véget érnie?

Mindössze 44 évesen távozott közülünk a színművész, filmszínész, rendező, képzőművész, író, színházcsináló-versmondó zseni – vagy, ahogyan gyászversében Nagy László, a költő elnevezte őt: a Színészkirály. A legvalószínűbb, hogy balesetben hunyt el, életének nem önszántából vetett véget (amint a korabeli sajtó elhíresztelte). Színésznő-örök szerelme, Ruttkai Éva sem hiszi el, hogy öngyilkosság történt: „És akkor jött egy vonat, lassított, benne felsejlett valami gyerekkori emlék, benne volt az a bizonyos gyógyszer, amittől fel volt pörögve, nem érezte a veszélyt, képessége korlátait, és úgy, mint évtizedekkel korábban, megpróbált felugrani rá... és elvettette az ugrást...”

Tartja magát az a nézet is, hogy a színművész túl közel állt a robogó vonathoz, az pedig „beszippantotta” őt. Miért lehetséges az, hogy valaki, akinek ennyi terve van, ennyi ötlete, ennyi szerepe színpadon, filmvásznon, az életben – mégis oly vigyázatlan? Hiszen csöppet sem mindennapos az, ha olyasvalakit, akit még az akkori hatalom sem volt képes, egy vonat „beszippantson”...

Az édesanya utóbb egy interjúban elmesélte, hogy fiát éveken át áltatták azzal, hogy a fővárosban színházat alapíthat, ez azonban csak „mézesmadzag volt” – és a hatalom így „teljesen tönkretette az idegrendszerét”. Ami tény: zárójelentése szerint Latinovits Zoltánt 1976. április 12. és május 31. között pszichiátrián kezelték, ahonnan végleg négy nappal az előtt távozott, hogy életét veszítette. És – amint Ruttkai Éva megemlítette – „benne volt az a bizonyos gyógyszer”...

Milyen érdekes, hogy ott vannak a pszichiátriai szerek, ám a gyógyulást már senki sem kéri számon. És az alkotók, akiket úgyszintén nem mentettek meg: Hemingway, Marilyn Monroe, Kurt Cobain, Michael Jackson és még lehetne folytatni a sort. És, természetesen, a magyarok: József Attila, Soós Imre, Szécsi Pál – csak a „nagyobb nevek”, akik pszichiátriai problémáik idején veszítették életüket... De miért nem azt halljuk, hogy ki mindenkit mentettek meg a pszichiáterek?

Egy szerző, aki 28 éven át kutatta a színészi életútját, mielőtt könyvet publikált róla néhány éve, jóhiszeműen pszichiáterhez fordult diagnózisért. A pszichiáter, persze, kész a „táv-diagnózisra”, akár a múltba is: bipoláris depresszióról szól... „Táv-diagnózis” készült nemrégiben az egész magyar nemzetről is: „közel 3 millió magyar szenved valamilyen szintű depressziótól” a Magyar Pszichiátriai Társaság tavalyi „szakértő” közleménye szerint. Ha már táv-diagnózist igen, akkor táv-gyógyítást miért nem folytatnak? Persze, akkor mi lenne az óriási bevétellel, a gyógyszeriparával, amelynek anyagilag megbecsült ügynökeként dolgozik a pszichiáterek túlnyomó többsége?

Pár éve, egy pszichiátriai intézet pszichiátere büszkélkedve nyilatkozta annak kapcsán, hogy a zárt osztály vasajtáját rég eltávolították: „Már nem fizikailag, hanem kémiailag vagyunk erősek”... Ez egyértelmű utalás azokra a pszichiátriai szerekre, amelyet az állítólagos „agyi kémiai egyensúlyhiány” miatt adnak. Ugyanakkor minden kétséget kizáróan a pszichiátria nem bizonyította ezeknek a mentális „betegségeknek” a létét, e feltételezéseket tudományos kísérletekkel bizonyítani nem tudták.

Freund Tamás világhírű agykutató, a Tudományos Akadémia élettudományi alelnöke nemrégiben egy interjúban elismerte, hogy a lélek az anyag szerkezetéből nem levezethető: az agy mindössze a Lélek lakhelye. A páratlan természettudományos tételekkel előálló Albert Einsteinnek – akiben volt annyi alázat, hogy tudásának akár a korlátait is elismerje – egyik mondása így szól: „Isten nem vet kockát”... A Materialisták – a pszichiátriával az élen – ugyan mivel hazardíroznak, amikor az embert, a lelket biokémiai folyamatokként kezelik?

Miért nem a megmentett nagy nevek listájáról tudunk megemlékezni a pszichiátriai módszerek kapcsán – a lista élén Latinovitscsal? Akinek a beteljesített színházépítő életművére oly kíváncsiak lettünk volna; aki soha nem feledte a régi iskolát, amelyben a színész első igazi feladata a versmondás volt; aki az utolsó vele készült televíziós interjújában már az akkori világ kamerájába mondja: „Jól verset mondani nemzetépítő feladat.”

A pszichiátria egy „depressziós nemzet” megmentésének tervén dolgozik – de vajon miért nem mentette meg a Színészkirályt (sem)?